

SAKSBEHANDLER
Maria Samudrika Lytomt

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
20/01668-3

DERES REF.

DERES DATO

ARK. Sakarkiv

VÅR DATO
06.04.2020

2.2.1

Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum NVIM
Naustbakken 7
5770 TYSSEDAL

Tyssedal kraftverk - tilskudd og utbetaling fra post 72 2020

Riksantikvaren viser til søknad datert 31.10.2019 og revidert versjon datert 27.01.2020 om tilskudd til Tyssedal kraftverk. Søknaden deres er gjennomgått og oppfyller gjeldende vilkår.

VEDTAK

Etter en vurdering av søknaden fatter Riksantikvaren følgende vedtak:

Tilskudd

Riksantikvaren gir tilskudd til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV lønn) på inntil

kroner 805 241

Utbetaling

Riksantikvaren utbetaler med tilskudd til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV lønn) for januar, februar, mars og april på

kroner 268 413

Resten av tilskuddet til FDV lønn utbetales månedlig.

Årets tilskudd skal dekke kostnader knyttet til lønnsmidler for FDV-ansatte slik disse fremkommer av søknaden og vedlagte tilskuddstabell.

Tilskudd til FDV-lønn er gitt på vilkår av at mottaker påtar seg ansettelses- og arbeidsgiveransvaret. Riksantikvaren krever at bygninger som mottar tilskudd er fullverdifsikret.

Rapporterte restmidler fra 2019 er trukket fra tilskuddet, jf. Bevilgningsreglementet § 6.

Begrunnelse for vedtak

Riksantikvaren har mottatt søknader på til sammen kroner 161 452 175 for 2020. Årets budsjett for post 72 er på kroner 58 045 000. Dette dekker omlag 36% av den samlede søknadssummen. For nærmere informasjon om årets tilskuddsfordeling, se vedlegget «Informasjon om tilskot frå post 72».

Riksantikvaren fordeler midlene fra posten etter søknad til konkrete tiltak innenfor sikring, istandsetting og vedlikehold av tekniske og industrielle kulturminner. De 15 anleggene i Riksantikvarens bevaringsprogram prioriteres. Det gis også midler til andre anlegg som representerer og dokumenterer Norges tekniske og industrielle historie.

Tyssedal kraftverk inngår i Riksantikvarens bevaringsprogram for tekniske og industrielle kulturminner. Anlegget har status ferdigstilt (normalt vedlikeholds nivå) i bevaringsprogrammet.

Statlig eierskap

Tyssedal kraftverk har vært fredet siden mai 2000 og inngår også i landsverneplanen til Statkraft som for tiden er under behandling hos Riksantikvaren. Landsverneplanen til Statkraft springer ut av arbeidet med Statens kulturhistoriske eiendommer og NVEs arbeid med kulturminner i kraftsektoren. Forslaget til landsverneplan for Statkraft ble utarbeidet av NVE og Statkraft, med Riksantikvaren som rådgivende instans, og utgjør et representativt utvalg av anleggene i Statkrafts eie.

Tyssedal kraftverk eies av AS Tyssefaldene (AST) og leies av Kraftmuseet. AST har Statkraft som hovedaksjonær. Juridisk regnes det som statlig eierskap når den statlige prosentandelen overstiger 50 %. Riksantikvaren har tidligere drøftet eierforholdet og betydningen av dette med Klima - og miljødepartementet (KLD), og har fått tilbakemelding på at sektorprinsippet skal legges til grunn ved Riksantikvarens vurdering av tilskudd til anlegget.

Prinsippet om sektoransvar i miljøvernpolitikken ble utviklet og slått fast som norsk politikk blant annet i St.meld. nr. 58 (1996- 97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling («MIBU - meldingen») og videreutviklet i stortingsmeldingene om regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand i 1999 og 2001. Sektorprinsippet betyr at eier er ansvarlig for kulturminner i sin egen sektor og er aktualisert en rekke ganger, bl.a. gjennom arbeidet med landsverneplaner.

Fra og med 2017 ble har sektorprinsippet vært lagt til grunn for Riksantikvarens vurdering av tilskudd til anlegget jf. Klima - og miljødepartementet avgjørelse i klagesak (vedtak datert 23.06.2017).

Tilskudd 2017-2019

I 2017 mottok Kraftmuseet (NVIM) tilskudd fra Riksantikvaren til lønn for om lag 6 måneder, med den hensikt å bidra til å gi museet tid til omstilling i en utfordrende overgangsperiode. I budsjettforhandlingene i Stortinget samme år ble det gitt en merknad fra Familie - og kulturkomiteen, om at komiteen var bekymret for tilstanden ved anlegget og ba regjeringen vurdere nøye om det er grunnlag for å fravike sektorprinsippet. På bakgrunn av situasjonen og merknaden fra komiteen var KLD i kontakt med Nærings - og fiskeridepartementet (NFD). NFD anbefalte direkte kontakt med Statkraft, og KLD ba Riksantikvaren om å ta kontakt og følge opp saken videre.

Den 15.05.2018 ble det avholdt møte mellom Riksantikvaren, AST, Statkraft og Kraftmuseet (NVIM) for om å diskutere et mulig spleiselag i 2018, med for mål om å ivareta museets kompetanse på vedlikehold av anlegget. Riksantikvaren bidro med lønnsmidler til to håndverkere ved anlegget basert på museets søknad, og opprettholdt tilsvarende tilskudd i 2019 bl.a. i påvente av en avklaring av situasjonen.

Ønske om spleiselag for 2020

Statkraft har i brev til Riksantikvaren, datert 21.08.2018, bedt om avklaring fra KLD om betydningen som det delte eierskapet har for prinsippet om sektoransvar. Saken ligger fremdeles hos departementet. I påvente av en avklaring, har Riksantikvaren sendt brev til Statkraft og bedt om et spleiselag for sikring av kulturminnet Tyssedal kraftverk i 2020.

Som følge av den spesielle situasjonen knyttet til koronaviruset har Statkraft bekreftet per telefon at de ikke har anledning til å se nærmere på Riksantikvarens henvendelse før april. I påvente av videre dialog med Statkraft vil Riksantikvaren bidra med tilskudd til Kraftmuseet i 2020 basert på museets søknad om lønnsmidler. Riksantikvaren ser det som viktig å sikre kompetansen som Kraftmuseet har på ivaretagelse av anlegget. Vi ønsker at vårt tilskudd skal utgjøre en andel i et spleiselag med Statkraft for å sikre vedlikehold av kraftstasjonen og bidra til at Kraftmuseets kompetanse kan brukes videre for å ivareta dette viktige kulturminnet.

Riksantikvaren vil følge opp dialogen med Statkraft, og vil også vurdere dialog med NVEs museumsordning, med hensikt om å finne frem til en omforent og langsiktig løsning for ivaretagelsen av Tyssedal kraftverk, og avklaring av Kraftmuseets rolle i dette. Vi viser for øvrig til NVEs vedtak datert 01.04.2020 om tilskudd til periodisk vedlikehold av Tysso I.

Det følger krav til bruk av tilskuddet

Utover eventuelle vilkår fremsatt i dispensasjon eller uttalelse fra annen kulturminnemyndighet, skal alle arbeider utføres i samsvar med anleggets historie. Ved alle reparasjoner og tiltak skal disse antikvariske retningslinjene legges til grunn for valg av materialer, utførelse og teknikker:

- Vedlikehold og istandsetting skal skje så skånsomt som mulig.
- Det skal skiftes ut minst mulig av originale elementer og materialer.
- Det skal brukes tradisjonelle materialer, utførelse og teknikker både ved reparasjon og eventuell utskifting.
- Det er bedre å reparere bygningsdeler fremfor å skifte dem ut.
- Det er bedre å legge til et bygningselement eller materiale enn å fjerne et.
- Det skal stilles krav til utførende håndverker/ virksomhet sin antikvariske kompetanse, og teknisk og faglig kvalitet.
- Alle endringer skal dokumenteres gjennom foto og skriftlige beskrivelser.

Dersom dere ikke klarer å bruke opp tilskuddet i år, er det mulig å søke om overføring til neste år, jf. Bevilgningsreglementet § 6. Vi anbefaler sterkt at dere prioriterer å gjennomføre tiltakene inneværende år og innenfor fristen for anmodning om utbetaling som er satt i dette brevet.

Viktige frister

- **Frist for søknad om overføring av tilskudd til 2021 er 1. november 2020.**
- **Frist for å be om utbetaling av årets tilskudd er 25. november 2020.**
- **Frist for sluttrapport er 1. februar 2021.**

Vi stiller krav til rapportering når tilskuddet er brukt opp og tiltaket er gjennomført

Etter at midlene er brukt opp og tiltaket er gjennomført, skal det sendes sluttrapport med regnskap. Frist for sluttrapport er 1. februar 2021.

Rapporten skal redegjøre for utførte arbeider, og skal konkret vise hvordan midlene er anvendt. Den skal inneholde informasjon om hvorvidt målene for eventuelle spesielle prosjekter det er gitt tilskudd til er nådd og begrunne eventuelle avvik. Det skal legges ved fakturaliste og revisorattestert prosjektrengskap (særattestasjon på tildelte midler).

Rapporten skal inneholde tekstede fotografier, fortrinnsvis slik at arbeidenes ulike faser fremkommer (før - under - etter).

Den mottatte dokumentasjonen skal være selvforklarende.

Riksantikvaren behandler ikke nye søknader fra tilskuddsmottaker før vi har mottatt og godkjent rapport på tidligere tilskudd.

Utfyllende informasjon om kravene som følger med tilskuddet

Vedlagt følger *Retningslinjer og vilkår for tilskudd fra statsbudsjettet*. Denne gir mer utfyllende informasjon om kravene til rapportering og revisorattestasjon. Dere må sette deg godt inn i retningslinjene og vilkårene for tilskuddet. Det er en forutsetning for utbetaling av tilskudd at vilkårene i dette brevet og i vedlegget etterleves.

Dere kan klage på vedtaket

Vedtaket kan påklages til Klima - og miljødepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal stiles til klageinstansen, men sendes til Riksantikvaren innen tre - 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningslovens § 29.

Se vedlagte årshjul med oversikt over øvrige frister.

Vennlig hilsen

Turid Kolstadløkken (e.f.)
avdelingsdirektør

Maria Samudrika Lytomt
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: 3

Kopi til: Vestland fylkeskommune, Postboks 7900, 5020 BERGEN

Kontering ved tilskudd til FDV-lønn				
Konto: 8719	Koststed: 45	Innsatsnummer: 5202	Tilskuddsnummer: 200559	Bankkontonr.: 3658.07.61113
Beløp: 268 413		Merknad: Tilskudd til lønn for januar, februar, mars og april.		

Kontering ved tilskudd til FDV-lønn				
Konto: 8719	Koststed: 45	Innsatsnummer: 5202	Tilskuddsnummer: 200559	Bankkontonr.: 3658.07.61113
Beløp: 67 103		Merknad: Månedlig utbetaling av tilskudd til lønn, fra og med mai, til og med desember. Totalt kroner 536 828		